		• Pyta: „Czego chce Bilbo, a czego Gollum? Komu łatwiej wybaczyć?”. Poleca wykonać zadanie 3.	• Spierają się, czy Bilbo postąpił uczciwie, i podają przykłady z książki. • Wykonują zadanie 3.
31–40 min	Układamy własne zagadki	• Prosi pary o ułożenie zagadki o przedmiocie z książki (np. mapa, beczka, łuk) według wzoru z tablicy. • Wybiera trzy pary, które czytają zagadkę klasie. Poleca wykonać zadanie 4.	• W parach układają zagadkę z opisem przenośnym. • Czytają zagadki i odgadują zagadki kolegów. • Zapisują swoją zagadkę w zadaniu 4.
40–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Wraca do pytania lekcji: „Czy Bilbo wygrał uczciwie?”. • Prosi o dokończenie zdania na karteczce: „Moim zdaniem Bilbo…, ponieważ…”.	• Odpowiadają, podając przykład z książki. • Dokańczają zdanie i oddają karteczki.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie mówią, że Gollum dał Bilbowi pierścień. Reakcja: Bilbo znalazł pierścień w tunelu, zanim spotkał Golluma.
- Uczniowie uważają pytanie o kieszeń za trudną zagadkę. Reakcja: zapytaj, czy dałoby się je odgadnąć z opisu.
- Uczniowie opisują Golluma tylko jako potwora. Reakcja: zapytaj, jak żyje i czego chce – ocena powinna wynikać z jego czynów.

Ewaluacja lekcji

- Zdania niedokończone pokażą, czy uczniowie umieją ocenić postępowanie z uzasadnieniem.
- Zadanie 1 sprawdza wiedzę, zadanie 2 – zrozumienie, zadanie 4 – zastosowanie, zadanie 3 – ocenę z uzasadnieniem.
- Czy każda para ułożyła zagadkę z opisem przenośnym?

PIERWSZA ŁAWKA

		• Przypomina zapis dialogu: każda wypowiedź od nowej linii, po myślniku.	• Proponują kwestie dialogu.
17–37 min	Piszemy opowiadanie	• Poleca wykonać zadanie 2. Chodzi po klasie, czyta fragmenty i dopytuje: „Gdzie jest dialog? Co czuje Ariadna?”. • Po 18 minutach prosi o zakończenie zdania i wymianę kart z sąsiadem.	• Piszą opowiadanie samodzielnie według planu. • Kończą tekst.
37–42 min	Sprawdzamy w parach	• Rozdaje listę kontrolną. Prosi o zaznaczenie przy tekście kolegi, co już jest, a czego brakuje.	• Czytają tekst kolegi i zaznaczają punkty listy. • Wpisują jedną uwagę: „Masz…, dopisz…”.
42–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Prosi dwie osoby o odczytanie dialogu ze swojego opowiadania. Wraca do pytania lekcji i całego cyklu: „Który mit zapamiętacie najdłużej?”.	• Odczytują dialogi; klasa mówi, czy zgadzają się z mitem. • Odpowiadają na pytanie o cykl i oddają karty.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie przechodzą w połowie tekstu na „ona”. Reakcja: poproś o podkreślenie czasowników i sprawdzenie, czy wszystkie mają formę „ja”.
- Uczniowie wymyślają zdarzenia sprzeczne z mitem (Ariadna walczy z Minotaurem). Reakcja: przypomnij listę kontrolną – zdarzenia muszą zgadzać się z mitem.
- Dialog zapisany jest w jednym akapicie. Reakcja: pokaż na tablicy zapis z myślnikami, każda kwestia od nowej linii.

Ewaluacja lekcji

- Opowiadania pokażą, czy uczniowie utrzymują narrację pierwszoosobową i zgodność z mitem.
- Zadanie 1 sprawdza zrozumienie narracji, zadanie 2 – tworzenie opowiadania twórczego z dialogiem.
- Czy każdy uczeń dostał od kolegi jedną konkretną uwagę?

32–40 min	Czy to sprawiedliwe?	• Pyta: „Czy kara dla całej klasy była sprawiedliwa? Jak inaczej mógł postąpić wychowawca? Co o wychowawcy mówi to, że dyrektor zastaje w klasie taki hałas?”.	• Wypowiadają się, podając argumenty, np.: niesprawiedliwa, bo ukarano też tych, którzy nic nie powiedzieli; dyrektor zastaje krzyk i płacz, a wychowawca nie umie wyjaśnić, co się stało.
40–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Wraca do pytania lekcji. Prosi o zadanie 5.	• Piszą zadanie 5 i oddają karty.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie podają imię chłopca, który wykrzyczał przezwisko. Reakcja: w opowiadaniu Ananiasz i Rufus oskarżają się nawzajem, a pan Dubon nie ustala, kto krzyknął – dlatego karze wszystkich.
- Uczniowie mylą pana Dubona z dyrektorem. Reakcja: wychowawca pilnuje klasy, dyrektor wchodzi na końcu.

Ewaluacja lekcji

- Zadanie 5 pokaże, czy uczniowie uzasadniają swój sąd.
- Ułożone paski pokazują rozumienie zależności zdarzeń.

PIERWSZA ŁAWKA

		narratora, onomatopeję, znak ruchu. • Pyta: „Po czym poznajecie, kto mówi? Skąd wiecie, że bohater się złości albo boi?”.	• Odpowiadają: po ogonku dymka; po minie, geście, kropelkach potu lub znakach nad głową.
26–33 min	Dźwiękowa zagadka	• Odczytuje onomatopeje z dodatku. Pyta, co się wydarzyło. Poleca wykonać zadanie 2.	• Zgadują dźwięki i wymyślają własne onomatopeje. • Wykonują zadanie 2.
33–40 min	Komiks a opowiadanie	• Pyta: „Co w opowiadaniu opisuje narrator, a co w komiksie widzimy na obrazku?”. Poleca wykonać zadania 3 i 4.	• Podają różnice: w komiksie wygląd i miny widać, w opowiadaniu trzeba je opisać; w komiksie mowa jest w dymkach, a w opowiadaniu w dialogu po myślnikach. • Wykonują zadania 3 i 4.
40–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Wraca do pytania lekcji. Prosi o dokończenie na karteczce: „Komiks opowiada historię za pomocą…”.	• Dokańczają zdanie i oddają karteczki.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie mylą kadr z planszą. Reakcja: kadr to jeden obrazek, plansza – cała strona z wieloma kadrami.
- Uczniowie nazywają onomatopeją każdy wykrzyknik (np. „ojej”). Reakcja: onomatopeja naśladuje dźwięk; „ojej” wyraża uczucie.

Ewaluacja lekcji

- Karteczki pokażą, czy uczniowie łączą w komiksie słowo i obraz.
- Zadanie 1 sprawdza wiedzę, zadanie 2 – zastosowanie, zadania 3 i 4 – zrozumienie.
- Czy każda para wskazała w albumie wszystkie elementy?

22–32 min	Morał na początku	• Prosi o ponowne przeczytanie dwóch pierwszych wersów. Pyta: „Kto zostaje oszukany według tych wersów?”. • Wyjaśnia, że to **morał** – nauka bajki. Zwraca uwagę, że tu stoi na początku. Pyta: „Po co jest podtytuł «z Ezopa»?”. • Poleca wykonać zadania 3 i 4.	• Odpowiadają: oszukany zostaje ten, kto lubi pochwały. • Mówią, że podtytuł informuje, skąd pochodzi pomysł bajki. • Wykonują zadania 3 i 4 w parach.
32–40 min	Cechy bajki – mapa na tablicy	• Rysuje w środku tablicy słowo „bajka” i prosi o cechy, które poznali. Uzupełnia mapę według ściągi z dodatku. • Poleca wykonać zadanie 5.	• Podają cechy: krótka, wierszem, zwierzęta jak ludzie, morał. • Wykonują zadanie 5 samodzielnie.
40–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Wraca do pytania lekcji. Prosi o dokończenie na karteczce: „Kruk stracił ser, ponieważ…”.	• Dokańczają zdanie i oddają karteczki.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie szukają morału tylko na końcu bajki. Reakcja: przeczytaj jeszcze raz dwa pierwsze wersy i zapytaj, czy to opowieść, czy nauka.
- Uczniowie mówią, że lis „ukradł” ser. Reakcja: dopytaj, czy lis wyrwał ser, czy kruk sam go upuścił – i co to mówi o sprycie lisa.

Ewaluacja lekcji

- Karteczki pokażą, czy uczniowie łączą utratę sera z próżnością kruka.
- Zadanie 1 sprawdza wiedzę, zadania 2 i 3 – zrozumienie, zadanie 5 – zastosowanie, zadanie 4 – ocenę z uzasadnieniem.

25–35 min	Rodzeństwo razem	• Zadaje pytania do rozmowy. Pyta: „Jak każde z rodzeństwa pomaga w wyprawie?”. Poleca wykonać zadanie 3.	• Odpowiadają: każde wnosi coś innego, a łączy ich wspólny cel – odnaleźć rodziców. • Wykonują zadanie 3.
35–40 min	Uczucia bohaterów	• Pyta: „Co czują dzieci, gdy rodzice wyjeżdżają na rok?”. Poleca wykonać zadanie 4.	• Nazywają uczucia: smutek, tęsknota, złość na ciotkę, nadzieja. • Wykonują zadanie 4.
40–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Wraca do pytania lekcji. Prosi o dokończenie zdania: „Krzesło dałbym (dałabym)…, ponieważ…”.	• Dokańczają zdanie i oddają karteczki.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie mylą wiek bohaterów. Reakcja: wróć do sylwetek na tablicy (12, 11, 10 lat).
- Uczniowie podają cechę bez przykładu. Reakcja: pytaj „Po czym to poznałeś?”.

Ewaluacja lekcji

- Karteczki pokażą, czy uczniowie uzasadniają wybór cechą bohatera.
- Zadanie 1 sprawdza znajomość bohaterów, zadania 2–3 – ocenę postępowania, zadanie 4 – nazywanie uczuć.
- Czy każda para podała przykład z książki do jednej cechy?

PIERWSZA ŁAWKA

3 **Połącz ducha z tym, co pokazał Scrooge'owi. Wpisz literę.** ___ / 3 pkt

1. duch przeszłości
2. duch tegorocznych świąt
3. duch przyszłości

a) obiad u Cratchitów w Boże Narodzenie
b) grób z imieniem Scrooge'a
c) samotnego chłopca w szkole

1 ___ 2 ___ 3 ___

4 **Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.** ___ / 2 pkt

W starej szkole (rozdział II, fragment)

— Szkoła nie jest jeszcze zupełnie pusta — zauważył Duch. — Znajduje się tam jakieś samotne dziecko, zapomniane i opuszczone przez wszystkich.

Scrooge szepnął, że wie o tym i gorzko zapłakał.

(…) Przy jednym z pulpitów samotny chłopiec czytał coś przy słabo tlejącym ogarku.

Scrooge zakrył twarz dłońmi i zapłakał: poznał w tym upuszczonym chłopcu samego siebie…

Charles Dickens, „Opowieść wigilijna", tłum. nieznany (Łódź 1947). Tekst według serwisu wolnelektury.pl; domena publiczna.

4.1 **Co poczuł Scrooge, gdy zobaczył samotnego chłopca? Napisz jedno zdanie. Odwołaj się do tekstu.** ___ / 2 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

			• Odpowiadają: czułość, miłość, troskę o małe dziecko.
23–33 min	Wesoła pastorałka	• Odtwarza „Hej, w dzień narodzenia” i czyta zwrotki z karty. Wyjaśnia, czym jest pastorałka. • Pyta: „Co jest śmieszne w zwrotkach o Kubie? Czy pasterze są tu poważni?”. Poleca wykonać zadania 3 i 4.	• Mówią: Kuba przybiegł za późno, nie miał daru i zaśpiewał tak, że Józef się przestraszył. • Wykonują zadania 3 i 4.
33–40 min	Czytanie na głos dwoma tonami	• Prosi chętnych o przeczytanie zwrotki kołysanki cicho i spokojnie, a zwrotki pastorałki – żywo i wesoło. • Pyta klasę, co zmieniło się w głosie czytających.	• Czytają na głos. • Oceniają: cicho, wolno, łagodnie – albo głośno, szybko, wesoło.
40–45 min	Podsumowanie	• Wraca do pytania lekcji. Poleca wykonać zadanie 5. • Zbiera karty.	• Piszą zdanie o różnicy między tekstami. • Oddają karty.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie uznają za zdrobnienie każdy długi wyraz (np. „ulubione”). Reakcja: zapytaj, od jakiego słowa pochodzi i czy oznacza coś mniejszego lub milszego.
- Uczniowie myślą, że „itd.” w tekście to błąd. Reakcja: wyjaśnij, że w śpiewniku tak zaznacza się powtórzenie refrenu.
- Uczniowie śmieją się z dawnych słów. Reakcja: pokaż, że to język sprzed kilkuset lat, i poszukajcie razem dzisiejszych odpowiedników.

Ewaluacja lekcji

- Zadanie 5 pokaże, czy uczniowie odróżniają nastrój obu tekstów.
- Zadania 1 i 2 sprawdzają rozpoznanie zdrobnień, zadania 3 i 4 – rozumienie pastorałki, zadanie 5 – porównanie.
- Ile osób zgłosiło się do czytania na głos?

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie przepisują cały tekst zamiast jednego zdania. Pokaż wzór i ogranicz miejsce w tabeli.
- Myślą, że niepodległość „przyszła” jednego dnia. Wróć do dat ze stacji: od 1914 do 1921 roku.
- Mylą Daszyńskiego z Dmowskim (podobne nazwiska). Zapisz na tablicy: Daszyński – Lublin, rząd; Dmowski – Paryż, traktat.
- Zdania z wyrazem oceniającym uznają za fakt, bo jest w nich data. Podkreśl, że o opinii decyduje ocena.

Ewaluacja lekcji

- Tabela w zadaniu 1: czy każdy uczeń ma zdania o wszystkich sześciu postaciach?
- Ponowne głosowanie nad pytaniem lekcji: ilu uczniów zmieniło zdanie i jak to uzasadnili?
- Zadanie 4: które zdanie sprawiło najwięcej kłopotów? Omów je jeszcze raz z klasą.
- Pytanie do refleksji: czy wszyscy w grupach mieli realną rolę?

PIERWSZA ŁAWKA

		• Sprawdza kolejność z klasą. Przypomina, że plan odtwórczy zapisuje wydarzenia krótko i po kolei. • Poleca wykonać zadanie 3.	• Porównują kolejność z sąsiednią parą. • Wykonują zadanie 3 samodzielnie.
32–40 min	Czyja zasługa?	• Pyta: „Kto zrobił najwięcej, żeby smok zginął: Bilbo, drozd czy Bard?”. Prosi o głosowanie i uzasadnienie. • Poleca wykonać zadanie 4.	• Głosują i uzasadniają wybór przykładem z książki. • Wykonują zadanie 4.
40–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Wraca do pytania lekcji: „Czy smoka pokonał ktoś sam?”. • Prosi o zdanie na karteczce: „Smaug zginął, ponieważ…”.	• Odpowiadają: zabił go Bard, ale pomogli mu Bilbo i drozd. • Piszą zdanie i oddają karteczki.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie mówią, że Smauga zabił Bilbo. Reakcja: Bilbo poznał słabe miejsce smoka, ale strzelił Bard.
- Uczniowie mylą kolejność: beczki przed pająkami. Reakcja: najpierw pająki w puszczy, potem lochy elfów i ucieczka w beczkach.
- Uczniowie piszą w planie całe zdania z opisami. Reakcja: plan to krótkie punkty, po jednym wydarzeniu.

Ewaluacja lekcji

- Karteczki pokażą, czy uczniowie rozumieją zależność wydarzeń.
- Zadanie 1 sprawdza wiedzę, zadanie 2 – zrozumienie, zadanie 3 – porządkowanie wydarzeń, zadanie 4 – ocenę z uzasadnieniem.
- Czy każda para ułożyła paski we właściwej kolejności przed wspólnym sprawdzeniem?

PIERWSZA ŁAWKA

Zapis dialogu – ściąga

– Polecę jak ptak! – zawołał Kokosz.
– Najpierw naucz się wstawać z ziemi – odpowiedział Kajko.

Każda kwestia od nowej linii, na początku myślnik; po kwestii – myślnik i słowa narratora małą literą.

Przebieg lekcji

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–6 min	Wprowadzenie: burza pomysłów	• Odczytuje pomysły z dodatku. Prosi o własne propozycje. Podaje temat i kryteria sukcesu.	• Zgłaszają pomysły, wybierają formę pracy. • Zapisują temat.
6–14 min	Od dymku do dialogu	• Zapisuje ściągę z dodatku. Poleca wykonać zadanie 1.	• Zamieniają kwestie z dymków na zapis dialogu. • Sprawdzają zapis w parach.
14–20 min	Plan historii	• Poleca wykonać zadanie 2 – plan w czterech punktach.	• Piszą plan: początek, dwa wydarzenia, zakończenie.
20–37 min	Piszemy i rysujemy	• Poleca wykonać zadanie 3. Krąży po klasie, przypomina o onomatopejach i zapisie dialogu.	• Piszą opowiadanie albo scenariusz czterech kadrów z dymkami i ramką narratora.
37–42 min	Ocena koleżeńska	• Prosi o wymianę prac w parach i ocenę według listy w zadaniu 4.	• Sprawdzają pracę kolegi i zaznaczają spełnione punkty listy.
42–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Prosi dwie osoby o odczytanie fragmentu z dialogiem. Wraca do pytania lekcji.	• Czytają fragmenty i mówią, co było najtrudniejsze.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie zapisują dialog w cudzysłowie bez nowej linii. Reakcja: wróć do ściągi – każda kwestia od nowej linii po myślniku.
- Uczniowie przerysowują kadry z albumu. Reakcja: historyjka ma być własna – proste rysunki i własne pomysły.

Ewaluacja lekcji

- Lista kryteriów w zadaniu 4 pokaże, które elementy sprawiły kłopot.
- Zadanie 1 sprawdza zapis dialogu, zadania 2 i 3 – tworzenie wypowiedzi.

25–39 min	Pisanie bajki	• Poleca napisać bajkę (zadanie 4). Chodzi po klasie, przypomina o krótkim dialogu i o morale. Nie poprawia za uczniów.	• Piszą bajkę prozą albo wierszem (6–10 zdań lub wersów).
39–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Prosi trzy osoby o przeczytanie bajek. Po każdej pyta klasę: „Jaki jest morał? Jakie cechy mają zwierzęta?”. • Prosi wszystkich o sprawdzenie swojej bajki z listą pod zadaniem 4.	• Czytają bajki; słuchający wskazują morał i cechy bohaterów. • Zaznaczają na liście, co udało się zrobić.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie piszą długie opowiadanie bez morału. Reakcja: przypomnij, że bajka jest krótka, i poproś, by zaczęli od zapisania morału.
- Zwierzęta w bajce nie mają wyraźnej cechy. Reakcja: zapytaj, jakim człowiekiem byłby ten bohater – i niech to pokaże jednym czynem.

Ewaluacja lekcji

- Lista pod zadaniem 4 pokaże, które cechy bajki uczniowie stosują samodzielnie.
- Zadanie 1 sprawdza wiedzę, zadania 2 i 3 – zastosowanie, zadanie 4 – tworzenie tekstu.

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Cykle lekcji z polskiego, klasa 6 – pakiet 9 cykli: „Hobbit", mity greckie, „Mikołajek" i inne

Podgląd pokazał 12 z 415 stron. Pełna wersja: 415 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- „Magiczne drzewo. Czerwone krzesło" – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 4–6
- Święto Niepodległości – cykl 6 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 5–6
- Kolędy i tradycje Bożego Narodzenia – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 4–6
- Mity greckie w klasach 5–6: od Chaosu do nici Ariadny – cykl 6 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 5–6
- Mikołajek w klasach 5–6: świat oczami dziecka – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 5–6
- Bajki Ignacego Krasickiego w klasach 5–6: czego uczą zwierzęta? – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 5–6
- Kajko i Kokosz. Szkoła latania w klasach 5–6: komiks na lekcji polskiego – cykl 4 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 5–6
- „Opowieść wigilijna" – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 4–6
- Hobbit, czyli tam i z powrotem w klasach 5–6: wyprawa Bilba – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 5–6

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/cykle-lekcji-jezyk-polski-klasa-6-pakiet